

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha, soudkyně JUDr. Jitky Hroudové a soudce Mgr. Marka Zimy v právní věci

žalobce

L. D.

bytem X

zastoupený advokátkou JUDr. Alicí Hejzlarovou, LL.M., MBA
se sídlem Urxova 430/4, 186 00 Praha 8

proti

žalovanému

Státní tajemník Ministerstva obrany

se sídlem Náměstí Svobody 471/4, 160 01 Praha 6

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 9. 4. 2024, č. j. MO
287942/2024-7542

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání v záhlaví uvedeného rozhodnutí (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým státní tajemník v Ministerstvu obrany (dále jen

„žalovaný“) zamítl k jeho odvolání rozhodnutí ředitele odboru řízení lidských zdrojů sekce státního tajemníka Ministerstva obrany (dále jen „*správní orgán prvního stupně*“) ze dne 7. 3. 2024, č. j. 203352/2024-7542 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), kterým správní orgán prvního stupně rozhodl v řízení podle § 152 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o vojácích z povolání*“), ve věci žádosti o proplacení služby vykonané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky bývalému vojákovu z povolání tak, že žádosti částečně vyhověl, když přiznal žalobci služební plat namísto volna za nepřetržité vojenské nasazení, konané v období od 1. 7. 2015 do 31. 10. 2015, ve výši 91 526 Kč, ve „zbytku“ žádost zamítl.

Žalobní body

2. Žalobce nesouhlasí s napadeným rozhodnutím, které podle něj nesprávně vykládá jak samotnou žádost, tak i další jednání žalobce včetně obsahu odvolání, které reaguje na prvostupňové rozhodnutí.
3. Žalobce skutečně upustil od požadavku na náhradu nákladů za zastoupení v řízení ve věci služebního poměru, nicméně nikdy neustoupil od žádosti na navýšení odbytného. Správní orgán v prvostupňovém rozhodnutí výslovně uvedl, že: „*Odvolání z 25. ledna 2024 bude v části žádosti o přepočet výsluhových náležitostí postoupeno příslušnému orgánu.*“ Skutečnost, že žalobce proti tomuto postupu ničeho nenamítal, neznamená, že o navýšení odbytného nemá zájem a dále ho nežádá.
4. Žalobce dále namítá, že nárok na úrok z prodlení s uvedením konkrétních termínů výplaty mohl konkretizovat až poté, co mu byl poprvé řádně vypočten v řízení ve věci služebního poměru. Až do vydání prvostupňového rozhodnutí, resp. napadeného rozhodnutí, nebylo právně postaveno najisto, zda žalovaný, resp. správní orgán, přiznají žalobcem uplatňovaný nárok na náhradu služebního příjmu za nepřetržité nasazení.
5. Žalobce trvá na tom, že posouzení vznesené námitky rozporu s dobrými mravy nebylo ze strany žalovaného dostatečné a na uplatnění námitky rozporu s dobrými mravy nadále trvá. Žalobce se domnívá, že tvrzení, že došlo k vyčkání správního orgánu na příslušnou judikaturu, je zcela účelové. Žalobce má naopak za to, že doba řízení byla očividně uměle prodlužována, neboť již na začátku - při podání žádosti - mu bylo jeho bývalým nařízeným sděleno, že nemá počítat s tím, že by mělo dojít k vyplacení jakýchkoliv finančních prostředků. Takové jednání lze označit za nátlak ze strany nadřízeného. Nečinnost správního orgánu byla konstantní a neměnná, přetrvávala po dobu celého řízení o žádosti. Samotné řízení bylo vedeno v jasném rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti správního řízení.
6. Žalobce zásadně nesouhlasí s tím, že by úrok z prodlení, tj. nárok, který se v čase mění (a měnil se až do dne 17. 5. 2024, kdy byl žalobci vyplacena náhrada služebního příjmu za nepřetržité nasazení), byl částečně promlčen. I pokud by námitka správního orgánu a žalovaného ohledně promlčení byla na místě, pak by se případná námitka promlčení vztahovala na období tři roky před uplatněním, tj. žalobce má stále námitkou promlčení nedotčený nárok na úrok z prodlení za období od ledna 2021 (dle tvrzení správního orgánu prvního stupně a žalovaného uplatnil nárok až podáním ze dne 25. ledna 2024) do 17. května 2024. Skutečnost, že ke vzniku rozhodné skutečnosti pro vznik nároku, tj. prodlení s výplatou náhrady služebního příjmu za nepřetržité nasazení, došlo před více než třemi lety, je irelevantní. Žalobce může svým nárokem disponovat a např. vymáhat jej v nižší než

nejvyšší možné výši. Mohl by tedy uplatnit úrok z prodlení jen za určitou dobu prodlení. Nárok na úrok z prodlení nepodléhá prekluzi.

7. Žalobce uvádí, že s výjimkou přímého zapojení do válečného konfliktu si nedovede představit situaci, kdy by řízení v zásadě v „banální“ věci bylo vedeno po dobu více než 44 měsíců. V dané věci nebyly konány časově náročné úkony, nebylo vyčkáváno např. na výsledky osob dlouhodobě neschopných podání svědecké výpovědi apod.
8. Správní orgán v prvostupňovém rozhodnutí zmiňuje, že určuje nárok podle rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) č. j. 7 As 79/2023 - 44. Toto rozhodnutí však plně vychází a opakovaně v odůvodnění odkazuje naopak na rozsudek téhož soudu č. j. 7 As 344/2019 - 23, tj. rozsudek vydaný ve věci žalobce. Judikatura z roku 2023 nepřináší ničeho nového ani do merita, tj. zda se jednalo o nepřetržité vojenské nasazení na území České republiky, ani do otázky vyčíslení náhrady.
9. Doba samotného řízení byla již na tolik prodloužená, že správní orgán zcela jasně opomenul jednat v zájmu svých zásad, kdy rozhodně řízení nevedl rychle ani hospodárně. Toto se nicméně s ohlednutím na celou věc jistě nedělo. Ba naopak, zde se dá hovořit o zcela jasném porušení zásady rychlosti a hospodárnosti.
10. V prvostupňovém rozhodnutí dále zaznělo, že: *„Nárok na zaplacení úroku z prodlení je však zapotřebí výslovně uplatnit. Ze samotného uplatnění nároku na zaplacení jistiny nelze dovozovat, že byl uplatněn rovněž nárok na zaplacení úroku z prodlení. V řešené věci mělo k plnění souvisejícího prvotního závazku dojít v měsících srpen až listopad 2015. Žádost o proplacení úroků z prodlení byla podána dne 25. ledna 2024.“* K tomuto argumentu je nutné uvést, že již v samotné žádosti bylo proplacení úroku z prodlení výslovně zmíněno, kdy bylo vzhledem ke skutečnosti, uvedeno že: *„Žadateli byla služba v režimu Nepřetržitého nasazení nařizována za účelem plnění běžných služebních úkolů tvaru, nebyly splněny podmínky pro aplikaci ust. § 31c odst. 3 Zákona o VZP. Vzhledem k tomu, že Žadateli nebylo za takto vykonanou službu poskytnuto adekvátní náhradní volno, přísluší mu za každou hodinu takto vykonané služby stejné platové náležitosti, jaké by mu náležely za službu přesčas“.* Tento požadavek lze v celkovém kontextu jednoznačně chápat tak, že spolu s dlužným služebním příjmem žalobce požaduje veškeré nároky a práva spojené s dlužným služebním příjmem, tj. i úrok z prodlení se započítává do služby přesčas a v tomto případě žalobci náleží také úrok z prodlení.

Vyjádření žalovaného k obsahu podané žaloby

11. Žalovaný nejprve uvedl, že žalobce nekonkretizuje, z jakého důvodu by mělo být nutné vyčkávat na uplatnění nároku na úrok z prodlení až na skončení řízení o proplacení služby vykonané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení. Žalobce samozřejmě měl možnost žádat o proplacení služby vykonané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení spolu s úrokem z prodlení z nevyplacených částek za jednotlivé měsíce. Kromě toho žalobce sám toto tvrzení vyvrací, když ve čtvrté námitce tvrdí, že v žádosti o úroky z prodlení žádal.
12. K druhé námitce žalovaný uvedl, že žalobce opět nijak blíže nekonkretizuje, z jakého důvodu považuje posouzení námitky rozporu s dobrými mravy za nedostatečné. Neuvádí, ke kterým tvrzením obsaženým v námitkách se žalovaný nevyjádřil či vyjádřil nedostatečně. Z obsahu námitky spíše vyplývá, že nesouhlasí s tím, že jeho námitka nebyla akceptována. Přitom žalobce primárně namítá, že řízení trvalo dlouho a doba řízení byla očividně uměle

prodlužována, neboť již na začátku při podání žádosti bylo žalobci jeho bývalým nadřízeným sděleno, že nemá počítat s tím, že by mělo dojít vyplacení jakýchkoliv finančních prostředků. A dále v rámci této námitky brojí proti délce správního řízení. K délce řízení žalovaný uvádí, že nedodržení zákonných lhůt k vydání rozhodnutí nezakládá jeho nezákonnost. Co se samotné námitky rozporu s dobrými mravy týká, odkazuje žalovaný na judikaturu, která již byla zmíněna v napadeném rozhodnutí, konkrétně na rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 25 Cdo 2593/2011. Ve věci žalobce žádné výjimečné okolnosti uváděné v citovaném rozsudku nenastaly, žalobce tak měl možnost svůj nárok uplatnit včas.

13. Ke třetí námitce uvedl žalovaný, že z ustálené judikatury vyplývá, že nebylo-li právo na úroky z prodlení uplatněno v tříleté promlčecí době, a byla-li vznesena námitka promlčení, nelze tomuto právu přiznat soudní ochranu, a tedy, že nároky na úroky z prodlení se promlčují jako celek (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 3. 2010, sp. zn. 31 Cdo 4291/2009). Promlčecí lhůta uplynula v roce 2018 (v měsících srpen až listopad, dle jednotlivých výplatních termínů), žalobce však svůj nárok uplatnil až v odvolání ze dne 25. 1. 2024, tedy po uplynutí více než pěti let od uplynutí promlčecí lhůty.
14. Konečně ke čtvrté námitce žalovaný uvedl, že jednak žalobce touto námitkou vyvrací svoji první námitku, když v první námitce tvrdí, že svůj nárok na úroky z prodlení nemohl uplatnit dříve, než bylo rozhodnuto o jistíně, zatímco nyní tvrdí, že svůj nárok spolu s žádostí uplatnil. Dále také žalobce dle žalovaného zjevně nerozumí tomu, co znamená pojem „*výslovně*“, neboť v jím citovaném úryvku ze žádosti žádná výslovná zmínka o úrocích z prodlení obsažena není. „*Výslovně*“ znamená „*jednoznačně vyjádřeno slovy*“, a jak již bylo uvedeno, jednoznačně slovy v jeho žádosti nic ohledně uplatnění úroků z prodlení vyjádřeno nebylo. Žalobce měl možná na mysli pojem „*implicitně*“, kdy ale žalovaný jednoznačně nesouhlasí s tím, že vyjádření „*stejně platové náležitosti, jaké by mu náležely za službu přesčas*“ v sobě implicitně obsahuje nárok na úroky z prodlení, neboť mezi platové náležitosti za službu přesčas rozhodně nepatří úroky z prodlení, které jsou sankčním institutem vznikajícím až v důsledku pozdního plnění primárního závazku. A především, i kdyby skutečně mělo být právo na úroky z prodlení implicitně žalobcem uplatněno výše uvedenou formulací, nehrálo by to žádnou roli, neboť dle judikatury platí, že nárok na zaplacení úroku z prodlení je zapotřebí uplatnit výslovně, přičemž ze samotného uplatnění nároku na zaplacení jistiny nelze dovozovat, že byl uplatněn rovněž nárok na zaplacení úroku z prodlení.

Rozhodné skutkové okolnosti, dosavadní průběh řízení a obsah spisového materiálu

15. Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním orgánem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:
16. Dne 18. 2. 2016 obdržel správní orgán prvního stupně žádost žalobce, bývalého vojáka z povolání, v níž žádal o proplacení služby konané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení na území České republiky nad rámec základní týdenní doby služby, za období od 1. 7. 2015 do 31. 10. 2015, tedy za období, kdy byl žalobce služebně zařazen u Vojenské policie. Žalobce současně požádal o přiznání nároku na náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s právním zastoupením ve výši 3 146 Kč.
17. Správní orgán prvního stupně žádost žalobce svým rozhodnutím ze dne 27. 9. 2016, č. j. 132-6/2016-7542, zamítl.

18. Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce dne 19. 10 2016 včasné odvolání. Toto odvolání bylo následně zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně potvrzeno rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 1. 2017, č. j. 72-18/2016-7542.
19. Proti rozhodnutí o zamítnutí odvolání podal žalobce žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 29. 8. 2019, č. j. 10 Ad 5/2017 – 45, dané rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost a nezákonnost, a věc vrátil služebním orgánům k dalšímu řízení. Proti rozsudku Městského soudu v Praze podalo Ministerstvo obrany kasační stížnost, která byla zamítnuta rozsudkem NSS ze dne 5. 3. 2020, č. j. 7 As 344/2019 – 23, dostupným, stejně jako všechna zde citovaná rozhodnutí NSS, též online na www.nssoud.cz.
20. Městský soud v Praze zrušil pouze pravomocné rozhodnutí žalovaného. Jelikož se vytýkané nedostatky týkaly i rozhodnutí prvostupňového, rozhodl žalovaný následně o zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a vrácení věci správnímu orgánu prvního stupně k novému projednání, a to rozhodnutím ze dne 3. 4. 2020, č. j. MO 103105/2020-7542.
21. Správní orgán prvního stupně vydal dne 11. 1. 2024 rozhodnutí č. j. 31148/2024-7542, kterým žalobci částečně vyhověl, když mu podle § 68j odst. 8 zákona o vojácích z povolání přiznal služební plat namísto volna za nepřetržité vojenské nasazení, konané v období od 1. 7. 2015 do 31. 10. 2015, a to v celkové výši 84 871 Kč. Ve zbytku, tedy pokud jde o požadovanou náhradu nákladů právního zastoupení ve výši 3 146 Kč, žádost zamítl.
22. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce dne 25. 1. včasné odvolání, které je v podstatných rysech shodné s jeho nynější žalobní argumentací.
23. Žalovaný svým rozhodnutím ze dne 16. 2. 2024, č. j. MO 148229/2024-7542, prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc vrátil k novému projednání správnímu orgánu prvního stupně, když shledal vady řízení spočívající v neseznámení účastníka řízení s některými podklady pro vydání rozhodnutí. S ohledem na text odvolání uložil žalovaný, aby se správní orgán prvního stupně zabýval v dalším řízení také nově vzneseným požadavkem na přiznání úroků z prodlení a požadavkem na doplatek odbytného.
24. Následně vydal správní orgán prvního stupně rozhodnutí ze dne 7. 7. 2024, č. j. 203352/2024-7542, kterým žalobci přiznal služební plat namísto volna za nepřetržité vojenské nasazení, konané v období od 1. 7. 2015 do 31. 10. 2015, ve výši 91 526 Kč. Ve zbytku žádost žalobce opět zamítl.
25. Proti druhé části výroku tohoto rozhodnutí podal dne 22. 3. 2024 žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně včasné odvolání.
26. Žalovaný odvolání žalobce žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 9. 4. 2024, č. j. MO 287942/2024-7542, zamítl. Z formulace uvedené v samém závěru odvolání žalovaný dovodil, že žalobce nepožaduje opětovné přiznání náhrady ve výši 91 526 Kč (když tato částka přiznaná výrokiem I. rozhodnutí nebyla odvoláním napadena, nabyla tudíž právní moci a bude v nejbližší době vyplacena), nýbrž požaduje pouze s tím související úroky z prodlení. Z tohoto návrhu i z celého textu žalovaný dále dovodil, že žalobce již nepožaduje náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s právním zastoupením a nežádá služební orgán o navýšení odbytného, když navrhuje žádosti částečně vyhovět (co do částky 91 526 Kč a úroků z prodlení za období od vzniku nároku do zaplacení) a ve zbytku žádost zamítnout.

Posouzení věci soudem

27. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen „s. ř. s.“), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlížet z úřední povinnosti. Vycházel přitom ze skutkového i právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).
28. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, neboť ani jeden z účastníků s tímto postupem po poučení soudem nevyslovil nesouhlas (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Důvodem pro nařízení jednání nebyla ani potřeba dokazování, neboť veškeré listiny potřebné pro rozhodnutí jsou obsaženy ve správním spisu, jímž se dokazování neprovádí (viz rozsudek NSS ze dne 29. 1. 2009, čj. 9 Afs 8/2008-117, publikovaný pod č. 2383/2011 ve Sbírce NSS).
29. Žalobu podala včas osoba k tomu oprávněná.
30. Žaloba není důvodná.
31. Předmětem sporu je otázka, zda měly být žalobci přiznány úroky z prodlení z dlužné náhrady služebního příjmu.

Posouzení jednotlivých žalobních bodů

32. Žalobce nejprve namítl, že skutečně upustil od požadavku na náhradu nákladů za zastoupení v řízení ve věci služebního poměru, nicméně nikdy neustoupil od žádosti na navýšení odbytného. Správní orgán v prvostupňovém rozhodnutí výslovně uvedl, že: *„Odvolání z 25. ledna 2024 bude v části žádosti o přepočtení výsluhových náležitostí postoupeno příslušnému orgánu.“* Skutečnost, že žalobce proti tomuto postupu ničeho nenamítal neznámá, že o navýšení odbytného nemá zájem a dále ho nežádá.
33. Městský soud ověřil, že žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl: *„Z tohoto návrhu i z celého textu odvolání odvolací orgán dále dovozuje, že odvolatel již nepožaduje náhradu nákladů vzniklých v souvislosti s právním zastoupením a nežádá služební orgán o navýšení odbytného, když navrhuje žádosti částečně vyhovět (co do částky 91.526,- Kč a úroků z prodlení za období od vzniku nároku do zaplacení) a ve zbytku žádost zamítnout.“* Přičemž správní orgán prvního stupně uvedl, že: *„Odvolání z 25. ledna 2024 bude v části žádosti o přepočtení výsluhových náležitostí postoupeno příslušnému orgánu.“*
34. Soud považuje k této námitce za potřebné především zdůraznit, že správní orgán prvního stupně o této části žádosti žalobce vůbec nerozhodoval, když v prvoinstančním rozhodnutí uvedl, že orgánem příslušným k posouzení takového nároku je odbor sociálního zabezpečení sekce státního tajemníka Ministerstva obrany, a proto mu bude tato část žádosti žalobce postoupena. Soud tak nemohl přezkoumávat otázku nároku na odbytné, jelikož nebyla předmětem řízení. Jedná se o úkon, který je samostatně soudně přezkoumatelný. Jestliže o této části nároku nerozhodoval správní orgán prvního stupně, není nijak relevantní údaj uváděný žalovaným v odůvodnění napadeného rozhodnutí, tj. že žadatel již o navýšení odbytného nemá zájem. Jakkoli je toto tvrzení žalovaného nesprávné, není důvodem pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, protože navýšení odbytného nebylo předmětem rozhodnutí prvoinstančního orgánu. Městský soud v Praze přisvědčuje žalobci, že tato část žádosti měla být postoupena příslušnému orgánu, který o ní rozhodne a žalobci zůstává zachováno právo bránit se proti rozhodnutí opravnými prostředky. Pokud tak správní orgán prvního stupně neučinil a uplatněný nárok na zvýšení odbytného nepostoupil orgánu

příslušnému, může se žalobce za splnění zákonných předpokladů bránit právními prostředky na ochranu proti nečinnosti správního orgánu.

35. Žalobce v další žalobní námitce uvedl, že nárok na úrok z prodlení s uvedením konkrétních termínů výplaty mohl konkretizovat až poté, co mu byl poprvé řádně vypočten v řízení ve věci služebního poměru. Až do vydání prvostupňového rozhodnutí, resp. napadeného rozhodnutí nebylo právně postaveno najisto, zda správní orgány přiznají žalobcem uplatňovaný nárok na náhradu služebního příjmu za nepřetržité nasazení.
36. Žalovaný správně uvedl v napadeném rozhodnutí, že nárok na zaplacení úroku z prodlení musí být uplatněn výslovně, přičemž odkázal na rozsudek NSS ze dne 18. 7. 2023, č. j. 2 As 227/2022 – 32, který uvádí, že „pro určení počátku promlčecí lhůty je v případě práva na úrok z prodlení (stejně jako v případě pohledávky, jejímž příslušenstvím daný úrok je) rozhodné, kdy se dlužník ocitl v prodlení se splněním primárního závazku. Nárok na zaplacení úroku z prodlení je však zapotřebí výslovně uplatnit. Ze samotného uplatnění nároku na zaplacení jistiny nelze dovozovat, že byl uplatněn rovněž nárok na zaplacení úroku z prodlení“.
37. Stejně jako žalovanému, není ani soudu zřejmé, z jakého důvodu by mělo být nutné vyčkávat na uplatnění nároku na úrok z prodlení až na skončení řízení o proplacení služby vykonané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení. Městský soud tak shodně se žalovaným uzavírá, že žalobce měl možnost žádat o proplacení služby vykonané v režimu nepřetržitého vojenského nasazení spolu s úrokem z prodlení z nevyplacených částek za jednotlivé měsíce.
38. Žalobce uvedl, že posouzení vznesené námitky rozporu s dobrými mravy nebylo ze strany žalovaného dostatečné a na uplatnění námitky rozporu s dobrými mravy nadále trvá. Žalobce se domnívá, že tvrzení, že došlo k vyčkání správního orgánu na příslušnou judikaturu, je zcela účelové. Žalobce má naopak za to, že doba řízení byla očividně uměle prodlužována, neboť již na začátku při podání žádosti mu bylo jeho bývalým nařízeným sděleno, že nemá počítat s tím, že by mělo dojít vyplacení jakýchkoliv finančních prostředků. Takové jednání lze označit za nátlak ze strany nadřízeného. Nečinnost správního orgánu byla konstantní a neměnná, kdy přetrvávala po dobu celého řízení o žádosti. Samotné řízení bylo vedeno v jasném rozporu se zásadou rychlosti a hospodárnosti správního řízení.
39. Podle § 159 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „Nárok se promlčí, jestliže nebyl uplatněn ve lhůtě, která je stanovena v tomto zákoně. K promlčení se přihlídí jen tehdy, jestliže se ten, vůči němuž se nárok uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčený nárok tomu, kdo jej uplatňuje, přiznat.“
40. Podle § 160 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „Promlčecí lhůta počíná běžet dnem následujícím po dni, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.“
41. Podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání „Nestanovuje-li tento zákon jinak, činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru 3 roky.“
42. V nyní souzené věci mělo k plnění primárního závazku dojít v měsících srpen až listopad 2015. Zaměstnavatel se tak ocitl v prodlení se splněním primárního závazku již koncem roku 2015. Žalobce však o úroky z prodlení požádal až v lednu 2024. Správní orgán prvního stupně proto uplatnil námitku promlčení, jelikož podle § 161 odst. 1 zákona o vojácích z povolání činí lhůta k uplatnění peněžitých nároků ze služebního poměru tři roky. Žalobce má však za to, že uplatnění námitky promlčení je v rozporu s dobrými mravy.

43. Městský soud v Praze shledal tuto žalobní námitku nedůvodnou. Žalovaný správně vycházel z konstantní judikatury civilních soudů. Nejvyšší soud k námitce uplatněné v rozporu s dobrými mravy ve svém rozhodnutí ze dne 29. 2. 2012, sp. zn. 23 Cdo 123/2011, uvedl, že *„[...] dobrým mravům zásadně neodporuje, namítá-li někdo promlčení práva uplatňovaného vůči němu, neboť institut promlčení přispívající k jistotě v právních vztazích je institutem zákonným, a tedy použitelným ve vztahu k jakémukoliv právu, které se podle zákona promlčuje. Uplatnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn tak významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení.“*
44. Z citovaného rozhodnutí je zřejmé, že námitku promlčení lze označit za rozpornou s dobrými mravy, pokud je jejím hlavním cílem poškodit či znevýhodnit povinnou osobu. V nyní projednávané věci nelze dospět k závěru, že by jediným účelem uplatněné promlčecí námitky bylo poškození žalobce. Z obsahu správního spisu jakož z přístupu žalovaného není zřejmé, že by se konkrétně žalobce snažil úmyslně poškodit či znevýhodnit. Rozpor s dobrými mravy v případě námitky promlčení lze konstatovat pouze v případech výjimečných a za okolností, kdy by rozpor s dobrými mravy byl ve výjimečné intenzitě. Žalobce v podané žalobě žádné takové okolnosti neuvádí. Městský soud tak uzavírá, že žalobce měl možnost svůj nárok uplatnit včas a nic mu v tom nebránilo, námitka postupu služebních orgánů v rozporu s dobrými mravy není důvodná.
45. V následující žalobní námitce žalobce nesouhlasí s tím, že by úrok z prodlení, tj. nárok který se v čase mění, a měnil se až do dne 17. 5. 2024, kdy byla žalobci vyplacena náhrada služebního příjmu za nepřetržité nasazení, byl promlčen. I pokud by námitka správního orgánu a žalovaného ohledně promlčení byla na místě, pak by se případná námitka promlčení vztahovala na období tři roky před uplatněním, tj. žalobce má stále námitkou promlčení nedotčený nárok na úrok z prodlení za období od ledna 2021 (dle tvrzení správního orgánu a žalovaného uplatnil nárok až podáním ze dne 25. 1. 2024) do 17. 5. 2024. Skutečnost, že ke vzniku rozhodné skutečnosti pro vznik nároku, tj. prodlení s výplatou náhrady služebního příjmu za nepřetržité nasazením došlo před více než třemi lety, je irelevantní. Žalobce může svým nárokem disponovat a např. vymáhat jej v nižší než nejvyšší možné výši. Mohl by tedy uplatnit úrok z prodlení jen za určitou dobu prodlení. Nárok na úrok z prodlení nepodléhá prekluzi.
46. Soud i při vypořádání této námitky přisvědčil názoru žalovaného, protože z ustálené judikatury vyplývá, že nebylo-li právo na úroky z prodlení uplatněno v tříleté promlčecí době, a byla-li vznesena námitka promlčení, nelze tomuto právu přiznat soudní ochranu, a tedy, že nároky na úroky z prodlení se promlčují jako celek. Nejvyšší soud v rozsudku ze dne 10. 3. 2012, sp. zn. 31 Cdo 4291/2009, uvedl: *„K této problematice se Nejvyšší soud vyjádřil například v rozsudku ze dne 8.2.2007, sp. zn. 21 Cdo 681/2006, 21 Cdo 682/2006 (veřejnosti dostupné na internetových stránkách Nejvyššího soudu [5]www.nsoud.cz), a k problematice viz i též Stanovisko občanskoprávního kolegia a obchodního kolegia Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.4.2006 k rozhodování soudů ve věcech úroků z prodlení, požadovaných a přiznávaných ve výši určené podle ustanovení § 1 nařízení vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše*

úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, ve znění čl. I nařízení vlády č. 163/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 142/1994, kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení podle občanského zákoníku, Cpn 202/2005, publikované pod R 39/2006, akcentující povahu úroků z prodlení obecně v soukromoprávních vztazích jako opětuující se dávku ve smyslu § 154 odst. 2 o. s. ř.). Zde uvedl, že nelze souhlasit s názorem, že „úroky z prodlení se promlčují po dnech, a promlčecí doba tedy běží samostatně pro právo na zaplacení úroků z prodlení za každý den prodlení se zaplacením jistiny“. V opačném případě se popíralo, že povinnost platit úrok z prodlení jako právní následek prodlení dlužníka se splněním dluhu je příslušenstvím pohledávky tomuto dluhu odpovídajícímu, a že povinnost platit úroky z prodlení tedy představuje vedlejší (akcesorický) závazkový právní vztah. Tento názor „by nutně musel mít za následek (v rozporu s účelem právního institutu promlčení) vznik kategorie «nepromlčených práv», v níž by byl dlužník «donucován» prostřednictvím nikdy nepromlčitelných úroků z prodlení ke splnění jistiny pohledávky, ačkoli již došlo k jejímu promlčení ...“. Takový následek by byl nepochybně absurdní. V uvedeném případě proto Nejvyšší soud při interpretaci ustanovení § 393 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, dospěl k závěru, že „povinnost dlužníka platit úroky z prodlení se splněním úvěru nebo jiného dluhu (závazku) nevzniká samostatně (nově) za každý den trvání prodlení, ale jednorázově v den, kterým se dlužník ocitl v prodlení se splněním tohoto závazku; tímto dnem počíná u tohoto práva podle ustanovení § 393 odst. 1 obchodního zákoníku běžet promlčecí doba a jejím uplynutím se právo promlčí «jako celek»“.

47. Žalobce svůj nárok uplatnil až v odvolání ze dne 25. 1. 2024, promlčecí lhůta tak uplynula v roce 2018 (v měsících srpen až listopad, dle jednotlivých výplatních termínů), tedy více než pět let po uplynutí promlčecí lhůty. Jelikož nebylo právo na úroky z prodlení uplatněno v tříleté promlčecí době, a současně byla oprávněně vznesena námitka promlčení, nelze tomuto právu přiznat soudní ochranu. Městský soud v Praze tak v daném případě dospěl k závěru, že nebylo možno přiznat právo na úroky z prodlení, byť i jen zčásti, neboť právo na úroky z prodlení bylo promlčeno jako celek.
48. V poslední žalobní námitce žalobce uvádí, že proplacení úroku z prodlení bylo v žádosti výslovně zmíněno, když v ní bylo uvedeno že: „Žadateli byla služba v režimu Nepřetržitého nasazení nařizována za účelem plnění běžných služebních úkolů tvaru, nebyly splněny podmínky pro aplikaci ust. § 31c odst. 3 Zákona o VZP. Vzhledem k tomu, že Žadateli nebylo za takto vykonanou službu poskytnuto adekvátní náhradní volno, přísluší mu za každou hodinu takto vykonané služby stejné platové náležitosti, jaké by mu náležely za službu přesčas“. Tento požadavek lze v celkovém kontextu jednoznačně chápat, že spolu s dlužným služebním příjmem žalobce požaduje veškerá práva spojená s dlužným služebním příjmem, tj. i úrok z prodlení se započítává do služby přesčas a v tomto případě žalobci náleží také úrok z prodlení.
49. I v této námitce městský soud plně přisvědčuje žalovanému. Jednak žalobce touto námitkou vyvrací svoji první námitku, když v první námitce týkající se úroků z prodlení tvrdí, že svůj nárok na úroky z prodlení nemohl uplatnit dřív, než bylo rozhodnuto o jistině, zatímco v této námitce tvrdí, že svůj nárok spolu s žádostí uplatnil. Zde je tedy argumentace žalobce rozporuplná a nesrozumitelná. Ani soud v citovaném úryvku ze žádosti žalobce nikde nespaturuje výslovnou zmínku o úrocích z prodlení, jak zřejmě účelově uvádí žalobce. Mezi platové náležitosti za službu přesčas rozhodně nepatří úroky z prodlení, které jsou sankčním institutem vznikajícím až v důsledku pozdního plnění primárního závazku. Jak vyplývá

z výše citované judikatury, nárok na zaplacení úroku z prodlení je zapotřebí uplatnit výslovně, přičemž ze samotného uplatnění nároku na zaplacení jistiny nelze dovozovat, že byl uplatněn rovněž nárok na zaplacení úroku z prodlení.

50. Soud na základě výše uvedeného uzavírá, že v napadeném rozhodnutí neshledal namítané vady, neboť z rozhodnutí je seznatelné, z jakých skutkových okolností žalovaný vycházel a které ustanovení aplikoval na daný případ. V odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou rovněž přezkoumatelným způsobem vypořádány námitky žalobce. Městský soud v Praze tak má za to, že žalovaný i správní orgán prvního stupně se dostatečným způsobem vyjádřili k argumentaci žalobce a své úvahy náležitě zdůvodnili. Pro zrušení napadeného rozhodnutí tedy nebyl shledán důvod.

Závěr a náklady řízení

51. Na základě všech výše uvedených skutečností soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
52. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalovaný, avšak žalovanému v řízení žádné náklady nad rámec jeho běžných činností nevznikly. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

pokračování
10/2024

11 Ad

V Praze dne 27. srpna 2024

Mgr. Marek Bedřich
předseda senátu